

Saksbehandler: Martin Sverre Tvedt

Vår dato:
16.10.2019
Deres dato:
09.09.2019Vår referanse:
2019/9717
Deres referanse:

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Problemstillinger om ansvar for skoleskyss

Vi viser til henvendelse fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark (FMTF) 9. september 2019. Dere har flere spørsmål om skyss, som dere ber om en avklaring på. Vi besvarer hvert spørsmål for seg under.

1. Økonomisk ansvar for elever i friskoler

Dere skriver at dere har oppfattet henvisningen til opplæringsloven (oppl.) § 13-4 i friskoleloven § 3-7, slik at det økonomiske ansvaret for skyssen til elever i private skoler, innenfor hjemkommunens grense, er det samme som for elever i den offentlige grunnskolen. Dere lurer på om deres lovforståelse på dette punktet er korrekt.

Vi støtter deres forståelse av friskoleloven § 3-7 på dette punktet.

Skyss for friskoleelever omtales i vår veileder UDIR-2-2019 punkt 11, hvor det innledningsvis står:

«Retten til skyss for elever i friskoler er tilsvarende retten i offentlige skoler, jf. friskoleloven § 3-7. Unntaket er at retten bare gjelder innenfor kommunen for grunnskoleelever og innenfor fylkeskommunen for elever i videregående. Dette vil gjelde uansett grunnen til skyssen. Hjemkommunen eller hjemfylket vil både fatte vedtak, dekke utgifter til skyss og administrere skyssen etter opplæringsloven § 13-4. Alt av tilskudd skal komme elevene til gode, og kan ikke brukes til å dekke eller administrere skyss» (vår utheving).

Hjemkommunen eller hjemfylket til eleven (som går i friskolen) er ansvarlig for skyss i friskoler etter ansvarsreglene i oppl. § 13-4, jf. henvisningen i friskoleloven § 3-7. Det betyr at ansvaret er det samme som ved offentlige skoler (med unntak av at retten til skyss kun gjelder til kommunegrensen).

2. Avstanden fra barnets hjem til skolen

Dere spør om det er avstanden fra barnets hjem til skolen, uavhengig av om en kommunegrense skal krysses, som er avgjørende for om eleven har rett til gratis skyss eller ikke (forutsatt at det ikke foreligger rett til skyss på andre grunnlag enn avstandsregelen).

Ja, det er avstanden til skolen som er avgjørende for om eleven har rett til gratis skyss.

For elever i friskoler gjelder *retten* til skyss bare til kommunegrensen. *Vilkåret* for å få innvilget skyss, altså avstanden til selve skolen, er imidlertid det samme for offentlige og frittstående skoler.

3. Elever med delt bosted

Dere spør om det er kommunen eleven er folkeregistrert bosatt i som har «kommuneansvaret» for skoleskyssen, enten til å refundere persontakst til fylkeskommunen, eller ansvar fullt ut dersom eleven har rett til gratis skoleskyss etter et grunnlag som kommunen har ansvaret for.

Det er den enkelte kommune hvor barnet bor som har ansvaret for skoleskyssen. Ved delt bosted kan dette være begge kommunene, dersom barnet etter en konkret vurdering har rett til skyss fra det enkelte hjem.

Det fremgår fra friskoleloven § 3-7 at:

«Heimkommunen eller heimfylket til elevane gjer vedtak om skyss, og dekkjer utgifter etter reglane i opplæringslova § 13-4».

I friskoleloven § 1-3 står videre at:

«Med heimkommune og heimfylke i denne lova er meint den kommunen eller fylkeskommunen som har ansvaret etter opplæringslova §§ 13-1, 13-2 og 13-3».

For friskolene vil det derfor i utgangspunktet være den kommunen som har ansvaret etter oppl. § 13-1 som vil regnes som «heimkommune». Vanligvis vil dette være den kommunen hvor barnet er folkeregistrert. Når det gjelder retten til opplæring er det imidlertid særskilte forhold som gjør seg gjeldende, da det ikke er forsvarlig at en elev går på to ulike skoler selv om eleven har to bosteder.

Når det gjelder skyss vil det også vanligvis være slik at det er den kommunen eller det fylket man er folkeregistrert i som er ansvarlig for skyssen. Dette gjelder imidlertid ikke ved delt bosted.

I rundskriv UDIR-2-2019 punkt 4 om delt bosted står det:

«Elever med to hjem vil kunne ha rett til skyss til og fra begge hjemmene, selv om det ene hjemmet ligger i en annen kommune eller i et annet fylke enn skolen eleven går på. Departementet har uttalt at dette er en konsekvens av at en elev bare kan gå på en skole, selv om eleven kan bo på to steder.

*Vurderingen av om eleven har rett til skyss, hva som er akseptabel reisetid og hva som er forsvarlig skyss skal gjøres **selvstendig og konkret for begge hjemmene.**» (vår utheving)*

Ettersom vurderingen skal gjøres selvstendig og konkret for det enkelte hjem, er det naturlig at det er den enkelte kommune hvor eleven «bor» («heimkommunen») som må ha det økonomiske (og eventuelt administrative) ansvaret. Ved delt bosted kan det være to ulike kommuner som har ansvar for skyssen, avhengig av hvilken forelder barnet bor hos.

4. Elever med delt bosted hvor skolen ligger i en tredje kommune

Dere spør om en elev med delt bosted i to forskjellige kommuner, hvor skolen ligger i en tredje kommune, har rett til skyss til privat grunnskole fra begge foreldrenes bosted til skolen (forutsatt at vilkårene for skyss er oppfylt fra begge hjem til skolen). Videre lurer dere på hvilken kommune som i så fall har «kommuneansvaret».

Retten til skyss følger her de samme regler som for offentlig skole, med unntak av begrensningen til kommunegrensen. For friskoler vil den aktuelle eleven ha rett til skyss fra begge foreldrenes bosted til kommunegrensen i denne kommunen (forutsatt at de øvrige vilkår for skyss er oppfylt).

Ansvaret for å sørge for skyss/dekke utgifter vil, på samme måte som omtalt under spørsmål 3, ligge hos den enkelte kommune hvor barnet bor. Retten gjelder kun til kommunegrensen i den

enkelte bostedskommune, og kommunen hvor friskolen ligger vil derfor ikke ha ansvar i den forbindelse.

Vennlig hilsen

Einar Simonsen Plahter
avdelingsdirektør

Martin Sverre Tvedt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent